SÜLEYMÂN BİN İBRÂHİM EL-İSFEHÂNÎ

Meşhûr hadîs âlimlerinden. İsmi, Süleymân bin İbrâhim bin Muhammed bin Süleymân el-İsfehâni'dir. Künyesi Ebû Mes'ûd'dur. 397 (m. 1007) senesi Ramazan ayında, İran'ın İsfehân şehrinde doğdu. Hadîs ilminde büyük bir âlim idi. İlim öğrenmek için birçok şehir dolaştı ve çok âlimden ilim aldı. 486 (m. 1093) senesi Zilka'de ayında vefât etti.

Hadîs ilminde büyük bir âlim olan Süleymân-ı İsfehâni; Ebû Abdurrahmân-ı Cürcânî'den, Ebû Sa'd Ahmed bin Muhammed el-Mâlinî'den, Ebû Bekr bin Merdeveyh'den, Abdullah bin Ahmed el-Ebherî'den, Hâfız Ebû Na'îm'den ve İsfehân'da daha birçok âlimden ilim aldı, hadîs-i şerîf dinleyip rivâyet etti. Onların ba'zısından daha çok ilme sahip oldu. Bağdad'da; Ebû Bekr bin Hârûn'dan, Ebü-l-Kâsım el-Harfi'den, Ebû Ali bin Şâzân'dan, Berkânî'den ve onların derecesindeki birçok âlimden hadîs-i şerîf dinledi.

Kendisinden de; hocası Ebû Na'îm, İsmâil bin Muhammed et-Teymi, Ebû Sa'd el-Bağdâdî, Ebû Nasr el-Gâzî, Hibetullah bin Tâvûs el-Mukrî, Şeref bin Abdülmuttalib, Ebû Ca'fer Muhammed bin Hasen es-Saydalâni, Muhammed bin Abdülvâhid el-Megâzîlî, Recâ' bin Hâmid el-Ma'deni, Mes'ûd-i Sakafi ve daha başkaları ilim alıp hadîs-i şerîf rivâyet ettiler. Ondan ilim alanların birçoğu, hicri 570 (m. 1174) senesine kadar hayatta kaldılar. Kendisinden önce gelenlerden Ebû Bekr Hatîb-i Bağdadî de, "Târih"ine ondan aldığı hadîs-i şerîfleri yazdı. Hatîb-i Bağdadî, ondan 20 küsur sene önce vefât etmişti.

Hadîs âlimlerinden Sem'ânî diyor ki, "Süleymân-ı İsfehâni'nin hadîs ilminde derin bilgisi vardır. Hadîs-i şerîfleri bâblarına (konularına) göre toplayıp tasnif etti. Sahîh-i Buhârî ve Müslim'deki hadîs-i şerîfleri tahric etti. Ebû Sa'd-ı Bağdâdî'ye ondan sordum. Cevâbında: "Onun hadîs-i şerîflerini almakta hiç bir beis yoktur" dedi ve onun ilim öğrenmek için yaptığı seyahatleri, topladığı çok hadîs-i şerîfleri anlattı. Ve yine şöyle dedi: "Birgün onun meclisinde idik. O, hadîs-i şerîf yazdırıyordu. Birisi kalkıp bir şeyler talep etti. O da: "İlim sahiplerinden dünyalık mal istemek, kişinin câhilliğindendir" dedi."

Ebû Abdullah-ı Dekkak, Risâle'sinde diyor ki: "Hâfız Süleymân bin İbrâhim, ilim için çok seyahat yaptı ve çok hadîs-i şerîf topladı. Babası İbrâhim de anlayışının ve hıfzının kuvvetli oluşu ile meşhûr oldu. Her ikisi, Ebû Na'îm'in talebesindendir. Süleymân'ın rivâyetlerinin sağlamlığı, güvenirliği ve hıfzının kuvvetliliği konuşulmaktadır."

Hasen-i Semerkânî, Amr bin Hâris'in şöyle dediğini bildirmektedir:

"Allaha yemîn ederim ki, Resûlullah (aleyhisselâm) vefât ettiği zaman, beyaz katırından, silâhından ve vakfettiği bir araziden başka, ne bir dinar ve dirhem, ne bir köle ve câriye ve ne de başka birşey bırakmadı."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tezkiret-ül-huffâz cild-3, sh. 1197

2) Mu'cem-ül-müellifîn cild-4, sh. 252

3) El-Bidâye ven-nihâye cild-12, sh. 145

4) Şezerât-üz-zeheb cild-3, sh. 377